

เคียงคู่ไปกับทรัพยากร

คุณวิชา เศรษฐบุตร อดีตปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้ซึ่งก่อนหน้านี้ได้เคยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมโลหกิจ หรือกรมทรัพยากรธรณีในปัจจุบัน เป็นระยะเวลาที่ยาวนานถึง 16 ปี คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2514 และได้เคยมาร่วมเป็นกรรมการของบริษัทเหล็กสยามและต่อมาได้เป็นกรรมการของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2517 จึงสิ้นสุดวาระ

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่ระบอบประชาธิปไตยได้ไม่นาน นักวางแผนทางเศรษฐกิจได้ลงความเห็นว่าการที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองได้นั้น ประเทศของเราจะต้องก้าวไปสู่

กิจการอุตสาหกรรม และในความเห็นนึกคิดของนักวางแผนเห็นว่าการก้าวเข้าสู่กิจการอุตสาหกรรม จะต้องมีการผลิตเหล็กขึ้นในประเทศเพื่อเป็นการรองรับอุตสาหกรรมโดยมอบให้กรมโลหกิจประกาศเปิดประมูลสัมปทานสำรวจแหล่งแร่เหล็กที่จังหวัดกระบี่ โดยที่ผู้สำรวจพบจะได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานถลุงเหล็กขึ้นในประเทศ

ขณะนั้นปูนซีเมนต์ไทยกำลังสนใจการถลุงเหล็กและการจัดตั้งโรงงานผลิตเหล็ก ผู้เป็นเจ้าของความคิดนี้คือมิสเตอร์เยสเปอร์เซน ผู้ซึ่งผมยอมรับนับถือในการมองการณ์ไกลของท่านเป็นอย่างมาก ท่านมีความคิด มีแผนและมีความเชื่อมั่นอย่างสูงแม้ว่าสิ่งนี้จะดูเป็นการก้าวเร็วไปบ้างก็ตามที ซึ่งในที่สุดปรากฏว่ารัฐบาลได้ประกาศให้ปูนซีเมนต์ไทยเป็นผู้ได้รับสัมปทานการสำรวจแหล่งแร่เหล็กดังกล่าว

มิสเตอร์เยสเปอร์เซนได้จ้างผู้เชี่ยวชาญชาวสวีเดนชื่อมิสเตอร์บุช ซึ่งเป็นนักธรณีฟิสิกส์ให้เข้ามาศึกษาแหล่งแร่เหล็กที่จังหวัดกระบี่ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า แมกเนโตมิเตอร์ ผลจากการศึกษาพบว่าแหล่งแร่ขนาดเล็ก และมีคุณภาพต่ำไม่สามารถจะทำเหมืองได้ คุณสมภาร วุฒากรเหมืองแร่ของกรมโลหกิจจึงได้แนะนำให้ไปทำการสำรวจที่บริเวณเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี ก็ปรากฏว่าได้พบแหล่งแร่เหล็กคุณภาพดีมีปริมาณมากพอจะเริ่มอุตสาหกรรมได้ ยิ่งกว่านั้นแหล่งแร่เหล็กแห่งนี้ยังอยู่ใกล้ทางหลวงสายพหลโยธินและก็ไม่ไกลจากท่าหลวง ซึ่งมิสเตอร์เยสเปอร์เซนมีแผนการที่จะสร้างเป็นศูนย์อุตสาหกรรมของปูนซีเมนต์ไทยอยู่แล้วด้วย ดังนั้นปูนซีเมนต์ไทยจึงเริ่มก่อตั้งฝ่ายผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2485

ถึงแม้ว่าสินแร่ที่ใช้ถลุงจะมีคุณภาพดี แต่ผลผลิตที่ได้จากการถลุงยังมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร เพราะไม่มีถ่านโค้กซึ่งเป็นเชื้อเพลิงที่เหมาะสมที่สุดในยุคนั้น บริษัทจึงได้ทดลองถลุงเหล็กโดยใช้เตาหลอมขนาดเล็กและใช้ถ่านไม้เป็นเชื้อเพลิงตามวิธีที่ทำในประเทศสวีเดน จริงอยู่ที่มิสเตอร์เยสเปอร์เซนเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล แต่ในเรื่องเหล็กนี้ท่านก้าวเร็วไปหน่อย ประเทศไทย

ยังขาดเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการผลิตเหล็กคุณภาพสูงอยู่มาก อย่างไรก็ตามก็ต้องขอชมว่าบริษัทกล้าตัดสินใจใช้เงินนับล้านบาทเพื่อทำการทดลองดังกล่าว แต่เรื่องการลงทุนเหล็กก็ต้องชะงักลงเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง

หลังสงครามสงบบริษัทได้หันกลับมาทุ่มเทในเรื่องนี้อย่างจริงจังอีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มผลิตเหล็กถลุงจากเตาถลุงขนาด 15 ตัน และเริ่มผลิตเหล็กเหนียวแท่ง และในระยะหลัง ๆ คือในปี พ.ศ. 2509 ก็ได้แยกกิจการเหล็กออกมาจดทะเบียนตั้งเป็นบริษัทเหล็กสยามเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2509 เพื่อดำเนินกิจการด้านการผลิตเหล็กโดยเฉพาะ พร้อมกับเริ่มขยายงานครั้งแรกด้วยการตั้งโรงงานรีดเหล็กเพื่อผลิตเหล็กเส้นกลม เหล็กเส้นข้ออ้อย และเหล็กทอ

อดีตอธิบดีกรมโลหกิจยังได้เปิดเผยให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ของแร่ธาตุต่าง ๆ ในประเทศไทย และเหตุผลทางด้านทรัพยากรธรณีที่ทำให้มีการตัดสินใจเลือกเอาทั้งสงเป็นสถานที่ตั้งโรงงานปูนซีเมนต์ไทยในท้องที่จังหวัดภาคใต้ด้วยว่า

“ประเทศไทยของเราโชคดีที่มีวัตถุดิบต่าง ๆ มากมาย หากเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศในแหลมอินโดจีนแล้ว เรามีแร่ธาตุจำนวนมากและหลากหลายชนิด จากประวัติศาสตร์ด้านธรณีวิทยาชี้ให้เห็นว่า ได้เกิดหินซึ่งให้แร่หลายประเภทขึ้นในผืนแผ่นดินของเรา ตัวอย่างเช่น แร่โปแตสและเกลือหิน ซึ่งเป็นทรัพยากรธรณีที่เกิดจากการระเหยของน้ำตามธรรมชาตินั้น เกิดขึ้นในบ้านเรามานานถึงราวห้าร้อยล้านปีแล้ว การกำเนิดขึ้นเกลือเหล่านี้เกิดจากน้ำทะเลถูกกักเก็บอยู่ในแอ่งและระเหยกลายเป็นเกลือ ต่อมามีการพัดพาเอาตะกอนมาปิดชั้นเกลือหนานับร้อยเมตร และในที่สุดบริเวณภูมิภาคนี้นี้ทั้งหมดถูกแรงขับเคลื่อนภายในโลกยกแผ่นดินขึ้นเป็นที่ราบสูงด้วยเหตุนี้เราจึงค้นพบทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวในภาคอีสานอย่างมากมาย

แร่ธาตุทั้งหลายที่เป็นส่วนประกอบสำคัญสำหรับผลิตปูนซีเมนต์ชั้นดี เช่น หินปูน ดินขาว หินดินดาน ดินเหนียว รวมทั้งยิปซัม เป็นวัตถุดิบที่มีในบ้านเราเป็นจำนวนมากมาย จนเพียงพอสำหรับใช้ได้นับศตวรรษ ที่ทุ่งสงก็เหมือนกัน เราพบหินปูนที่มีคุณภาพแตกต่างจากทุกส่วนของประเทศ คือ เป็นหินปูนเก่าแก่มากและมีแมกนีเซียมเป็นส่วนผสมอยู่น้อย”

จากข้อมูลเหล่านี้ ได้เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บริษัทปูนซีเมนต์ไทยตัดสินใจตั้งโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขึ้นที่ทุ่งสงโดยใช้กรรมวิธีการผลิตแบบแห้ง ซึ่งประหยัดพลังงานเชื้อเพลิงขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศโดยนำหินปูนและหินดินดานมาเป็นวัตถุดิบแทนดินขาวและดินเหนียว ตามกรรมวิธีการผลิตแบบเปียกเช่นที่เคยทำมาแต่ก่อนซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งของบริษัท

ด้วยคุณภาพและบริการ

คุณมัทนา สุดในรัก และ คุณกังสแสง ศรีสวัสดิ์นภาพ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ที่คล้ายคลึงกัน คือต่างก็เป็นผู้แทนจำหน่ายสินค้าของเครือซิเมนต์ไทยมาช้านานทั้งคู่ จะแตกต่างกันก็ตรงที่ คุณมัทนา เป็นเจ้าของและผู้จัดการบริษัทเฮงย่งสูง จำกัด ซึ่งเป็นผู้แทนจำหน่ายรายใหญ่รายหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นผู้แทนจำหน่ายสินค้าของเครือฯ มากกว่า 30 ปี คือตั้งแต่สมัยคุณพ่อเป็นต้นมา ส่วนคุณกังสแสง เจ้าของห้างหุ้นส่วนจำกัดกังสแสงที่หาดใหญ่ก็เป็นผู้แทนจำหน่ายรายใหญ่ที่สุดในภาคใต้ โดยดำเนินธุรกิจติดต่อกับบริษัทปูนซิเมนต์ไทยมาแล้วประมาณ 26 ปี

คุณมัทนาและคุณกังสแสง ได้ให้ความเห็นเป็นเสียงเดียวกันว่าสิ่งที่บริษัทปูนซิเมนต์ไทยเน้นหนักก็คือเรื่องคุณภาพของสินค้าและบริการที่ดีย่อม

ข้างต้นนี้คือความเห็นของคุณมัทนา ที่มีต่อสินค้าและบริการของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย เช่นเดียวกับคุณกังสแสง มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในปี พ.ศ. 2525 ซึ่งได้ให้ทัศนะว่า

“U”

บริการดีครับ สนใจติดตามผลงาน มีผู้หลักผู้ใหญ่ของบริษัทเดินทางมาเยี่ยมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นระยะ ๆ ครั้ง กรณีสินค้าแตกหักชำรุดเสียหายเนื่องจากการขนส่งหรือคุณภาพคลาดเคลื่อนซึ่งอาจมีขึ้นบ้างเป็นธรรมดา หากทางร้านแจ้งไป บริษัทก็จะส่งเจ้าหน้าที่มาสำรวจแล้วรีบเปลี่ยนให้ทันที เท่าที่ผมรู้สินค้าของเครือซิเมนต์ไทย ถ้าไม่ดีทางบริษัทจะทำลาย ร้านเราเป็นตัวแทนรายหนึ่งที่ได้รับรางวัลทางภาคใต้ สินค้าที่ผมขายมากที่สุดคือปูนซิเมนต์ ตลาดทางภาคใต้นี้ใช้ผลิตภัณฑ์ของเครือซิเมนต์ไทยกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ เพราะโรงงานที่ทุ่งสงอยู่ใกล้ การขนส่งสะดวก ค่าขนส่งก็ถูก กระเบื้องมุงหลังคาตราช้างขายดี ตลาดนิยม บริษัทเคยเชิญผมไปชมโรงงานก็ได้รับความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นช่วยให้ผมอธิบายข้อสงสัยให้ลูกค้าได้เป็นอย่างดี

ผมเคยพูดกับเพื่อน ๆ ผู้แทนจำหน่ายสินค้าของเครือซิเมนต์ไทยอยู่เสมอว่า นอกจากจะเป็นผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างแล้ว เราต้องทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีโดยการช่วยกันสนับสนุนให้ประชาชนได้ใช้แต่ผลิตภัณฑ์ที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเช่นของเครือซิเมนต์ไทยเป็นต้น”

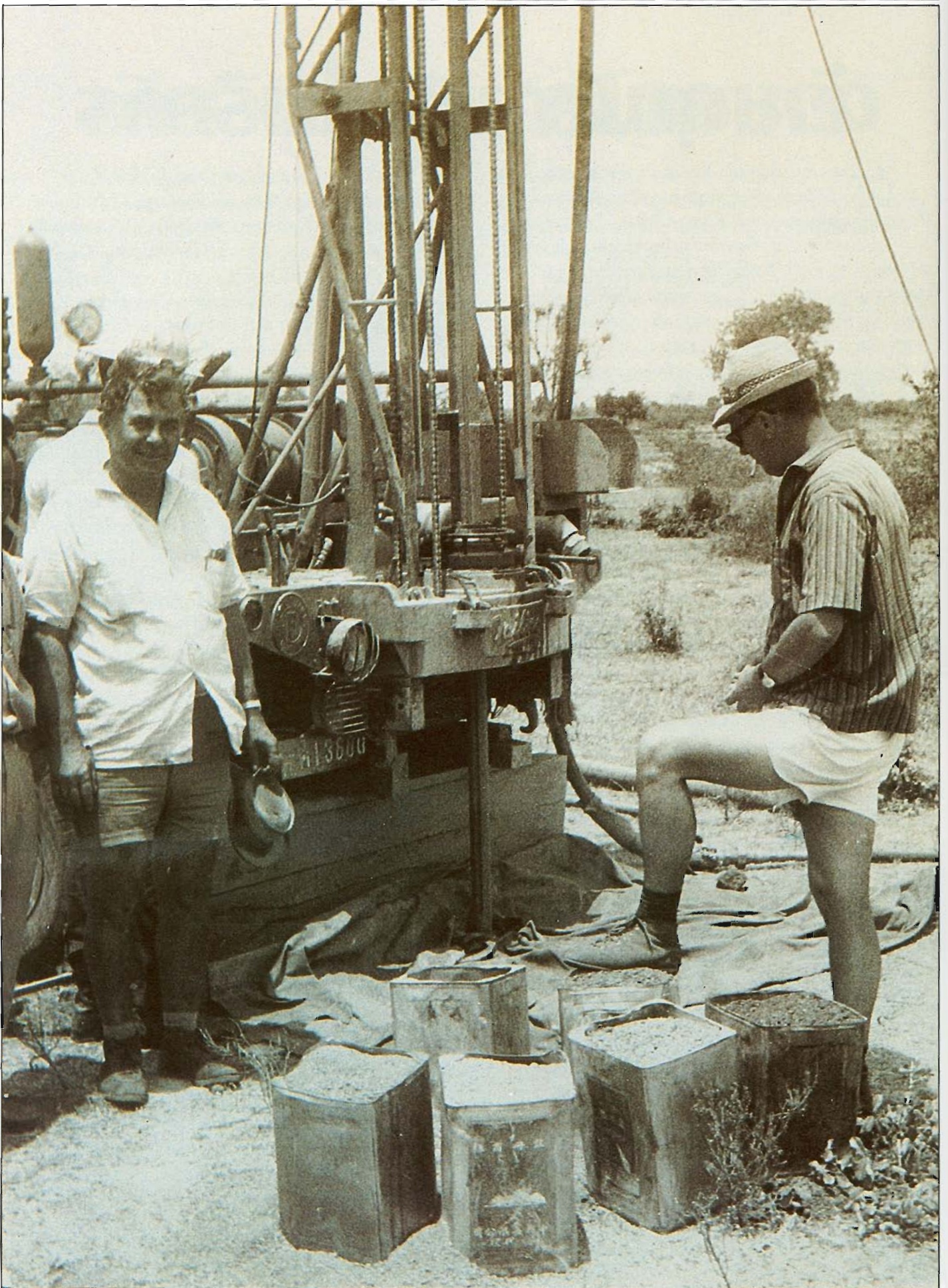
“D”

ฉันติดต่อกับปูนซิเมนต์ไทยมานานตั้งแต่สมัยคุณพ่อ ไม่เคยมีปัญหายุ่งยากอะไรเลย แม้เป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แค่ว่าโทรศัพท์ไปแจ้งทางบริษัทก็รีบดำเนินการให้ ขนาดตอนช่วงปูนซิเมนต์ขาดตลาด มีลูกค้าเดือดร้อนมากมาย

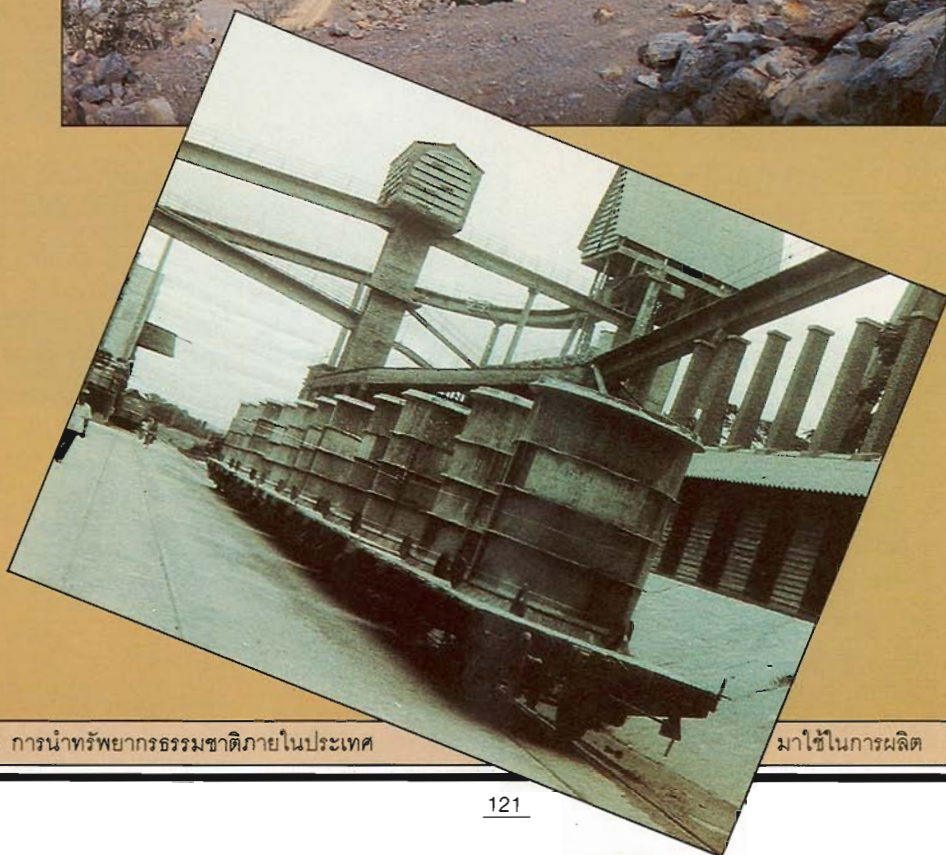
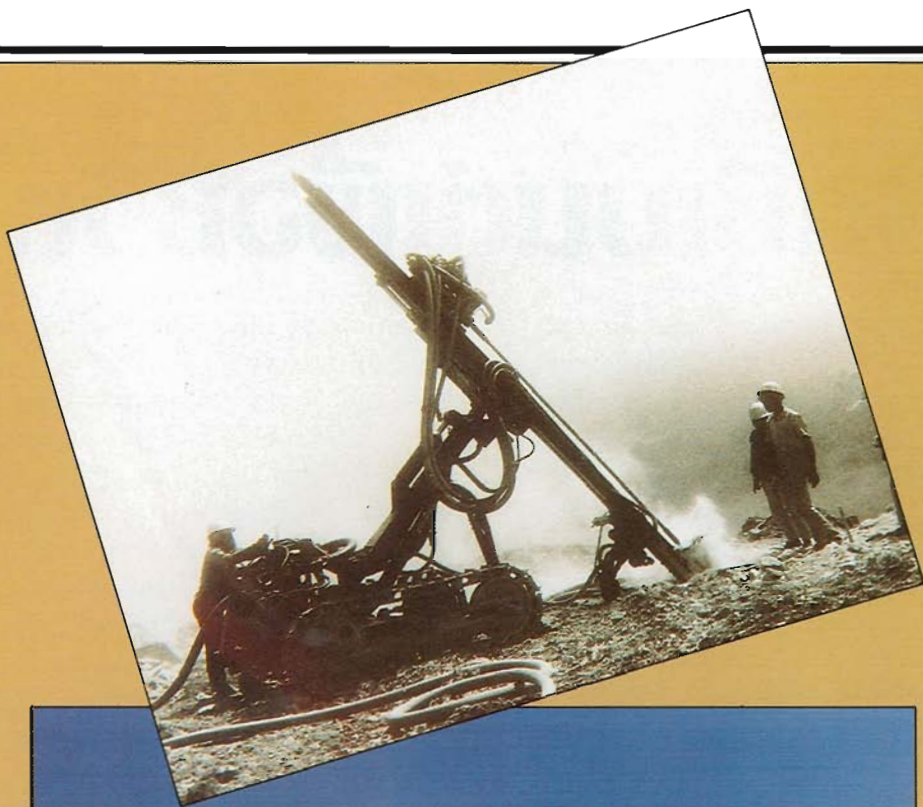
ทางปูนซิเมนต์ไทยก็พยายามแบ่งสรรให้อย่างยุติธรรม การขนส่งสินค้าก็เร็ว บริการก็ดี ทั้งผู้แทนขายและหัวหน้าหมั้นมาเยี่ยมที่ร้านอยู่บ่อย ๆ สมัยก่อนคุณพ่อเคยได้รับเชิญให้ไปดูกรรมวิธีการผลิตของโรงงานปูนซิเมนต์ สมัยหลัง ๆ ดิฉันไปเอง รู้สึกว่าโรงงานขยายออกไปเรื่อย ๆ เห็นพวกเครื่องจักรใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพแล้วก็รู้สึกดีที่มาก”

ส่วนหนึ่งของโรงงานผลิตภัณฑ์คอนกรีตสำเร็จรูป นนทบุรี

การสำรวจสินแร่เหล็กที่เขาคันทวน สพบุรี พ.ศ. 2509

(บน กลางและล่าง) การนำทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศ

มาใช้ในการผลิต